

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 48 став 1 точка 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14 и 153/15), член 42 став 2 од Законот за девизно работење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/01, 49/01, 103/01, 51/03, 81/08, 24/11, 135/11, 188/13, 97/15 и 153/15) и точка 12 од Одлуката за начинот и условите за евидентирање и поднесување извештаи за склучените кредитни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 173/15), гувернерот на Народната банка на Република Македонија го донесе следново

УПАТСТВО

за начинот и условите за збирно известување за склучените кредитни работи на резиденти со нерезиденти

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишуваат начинот и условите за збирно евидентирање и известување за склучените кредитни работи со нерезиденти, формата и содржината на обрасците на кои резидентите известуваат збирно, како и начинот на нивното пополнување.

Евиденцијата на кредитните работи со нерезиденти и известувањето за нив се врши за статистички цели.

II. НАЧИН НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

2. Резидентите известуваат збирно за следниве кредитни работи:

- издадени емства и гаранции;
- дадени хипотеки, залог на движнини и други облици на обезбедување; и
- договорен откуп на побарувањата и преземање обврски, и тоа: купување на побарувањето од правни односи меѓу резиденти, ако купувачот е нерезидент; купување на побарувањето од правни односи меѓу нерезиденти, ако купувачот е резидент; преземање обврски од правни односи меѓу резиденти, ако преземачот е нерезидент; преземање обврски од правни односи меѓу нерезидентни, ако преземачот е резидент.

3. Кредитните работи од точка 2 став 1 алинеја 1 и 2 од ова упатство се предмет на збирно известување, само доколку не се составен дел на кредитна работа којашто е предмет на поединечно известување. Известувач за овие кредитни работи е резидентот-издавач на гаранцијата или друг облик на обезбедување.

За издадено емство, гаранција, хипотека, залог на движнини и други облици на обезбедување издадени од резидентот-издавач на обезбедувањето, во корист на нерезидентот, известувачот известува збирно на *образецот Г-1 - Извештај за издадено емство, гаранција, хипотека, залог на движнини и други облици на обезбедување издадени од резидентот-издавач на гаранцијата во корист на нерезидентот*, којшто е составен дел на ова упатство.

Известувачот е должен да ја извести Народната банка на Република Македонија (во натамошниот текст: Народната банка) најдоцна до петнаесеттиот ден во месецот за претходниот месец.

4. За кредитните работи од точка 2 алинеја 3 од ова упатство известувачи се резидентите коишто, преку работите на договорен откуп на побарувањата и преземање обврски, стекнале побарување од нерезиденти и/или обврска кон нерезиденти.

За овие кредитни работи се известува квартално на *образецот ПОЗ - Збирен извештај за договорен откуп на побарувањата и преземање обврски од правни односи меѓу резиденти и нерезиденти*, којшто е составен дел на ова упатство.

Известувачот е должен да ја извести Народната банка најдоцна до петнаесеттиот ден во месецот за претходниот квартал.

5. По исклучок на точка 3 и 4 од ова упатство, резидентот може да овласти и друго правно лице да известува во негово име, врз основа на писмено овластување.

III. ОБРАСЦИ И НАЧИН НА НИВНО ПОПОЛНУВАЊЕ

Извештај за издадено емство, гаранција, хипотека, залог на движнини и други облици на обезбедување издадени од резидентот-издавач на гаранцијата во корист на нерезидентот - образец Г-1

6. Овој извештај содржи податоци за состојбата и прометот на издадените емства, гаранции, хипотеки, залог на движнини и други облици на обезбедување (во натамошниот текст: гаранции) од страна на резидентот-издавач на гаранцијата во корист на нерезидентот-корисник на гаранцијата, а налогодавец за издавање на гаранцијата може да биде резидент или нерезидент.

7. Образецот Г-1 се пополнува на следниов начин: во обележјата од 1 до 4 се внесуваат збирни податоци за состојбата на издадените гаранции на нерезиденти на последниот ден од месецот за кој се известува, додека во обележјето 5 се внесуваат податоци за прометот во текот на месецот за кој се известува.

Податоците во извештајот се искажуваат во денари, со две децимални места. За претворање во денари се користи средниот курс на Народната банка којшто важи на последниот ден во месецот за кој се известува.

7.1 Обележјето 1 *„Состојба на издадените гаранции според валутата“* се пополнува на следниов начин:

- Во поодделни редови се внесува шифрата на валутата во која се издадени гаранциите од шифрарникот на валути, што е составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство („Службен весник на Република Македонија“

бр. 78/11, 156/11, 58/12, 173/12, 51/13, 144/13, 151/13, 186/13, 96/14, 125/14, 19/15 и 106/15).

- Во колоната 1 „Налогодавец на гаранцијата е резидент“ се внесува износот на состојбата на издадените гаранции во денари за секоја валута, каде што налогодавец на гаранцијата е резидент.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 1.

- Во колоната 2 „Налогодавец на гаранцијата е нерезидент“ се внесува износот на состојбата на издадените гаранции во денари за секоја валута, каде што налогодавец на гаранцијата е нерезидент.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 2.

- Во колоната 3 - „Вкупно“ за секоја валута се внесува вкупниот износ на состојбата на издадени гаранции како збир на колоната 1 и колоната 2.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 3.

7.2 Обележјето 2 - „Состојба на издадените гаранции според земјата на нерезидентот“ се пополнува на следниов начин:

- Во поодделни редови се внесува шифрата на земјата на нерезидентот на кој му е издадена гаранцијата од шифрарникот на земји, составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство.

- Во колоната 1 „Налогодавец на гаранцијата е резидент“ за секоја земја се внесува износот на состојбата на издадени гаранции за односната земја.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 1.

- Во колоната 2 „Налогодавец на гаранцијата е нерезидент“ за секоја земја се внесува износот на состојбата на издадени гаранции за односната земја.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 2.

- Во колоната 3 „Вкупно“ за секоја земја се внесува вкупниот износ за состојбата на издадени гаранции како збир на колоната 1 и колоната 2.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 3.

7.3 Обележјето 3 „Состојба на издадените гаранции според видот на работата“ се пополнува на следниов начин:

- Во ова обележје се известува според видовите работа што се основа за издавање гаранции.

- Во колоната 1 „Налогодавец на гаранцијата е резидент“ за секоја работа се внесува износот за состојбата на издадените гаранции.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 1.

- Во колоната 2 „Налогодавец на гаранцијата е нерезидент“ за секоја работа се внесува износот за состојбата на издадените гаранции.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 2.

- Во колоната 3 „Вкупно“ за секоја работа се внесува вкупниот износ за состојбата на издадени гаранции како збир на колоната 1 и колоната 2.

- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 3.

7.4 Обележјето 4 „Состојба на издадените гаранции според рокот на траење“ се пополнува на следниов начин:

- 4.1 краткорочни (со рок на достасување до една година); и

- 4.2 долгорочни (со рок на достасување подолг од една година)
- Во колоната 1 - „Налогодавец на гаранцијата е резидент“ за секоја категорија рок на траење се внесува износот на состојбата на издадените гаранции.
- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 1.
- Во колоната 2 - „Налогодавец на гаранцијата е нерезидент“ за секоја категорија рок на траење се внесува износот на состојбата на издадените гаранции.
- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 2.
- Во колоната 3 - „Вкупно“ за секоја категорија рочност се внесува вкупниот износ на состојбата на издадените гаранции како збир на колоната 1 и колоната 2.
- Во редот „Вкупно“ се внесува збирот во денари, односно збирот од колоната 3.

7.5 Обележјето 5 „Промет во месецот“ се пополнува на следниов начин:

- 5.1 Издадени нови гаранции - гаранции коишто се издадени во тековниот месец од страна на резидентот;

- 5.2 Платени гаранции - гаранции коишто се платени во тековниот месец од страна на резидентот-издавач на гаранцијата и

- 5.3 Згаснати гаранции - гаранции за кои во тековниот месец згаснале обврските на резидентот-издавач на гаранцијата.

- Во колоната 1 „Налогодавец на гаранцијата е резидент“ се внесува износот на издадените нови гаранции, платените гаранции и згаснатите гаранции, каде што налогодавецот на гаранцијата е резидент.

- Во колоната 2 „Налогодавец на гаранцијата е нерезидент“ се внесува износот на издадените нови гаранции, платените гаранции и згаснатите гаранции, каде што налогодавецот на гаранцијата е нерезидент.

- Во колоната 3 „Вкупно“ се внесува збирот на издадените нови гаранции, платените гаранции и згаснатите гаранции од колоните 1 и 2.

7.6 Во обележјето 6 „Резидент-издавач на гаранцијата“ се внесуваат податоци за резидентот-издавач на гаранцијата, и тоа: матичен број, назив и седиште, име, презиме и потпис на овластеното лице, како и местото и датумот на доставување на извештајот.

7.7 Во обележјето 7 „Известувач“ се внесуваат податоци за известувачот (резидентот-издавач на гаранцијата или друго правно лице што може врз основа на писмено овластување да известува во негово име), и тоа: матичен број, назив и седиште, име, презиме и потпис на овластеното лице, како и место и датум на доставување на извештајот.

Збирен извештај за договорен откуп на побарувањата и преземање обврски од правни односи меѓу резиденти и нерезиденти - образец ПОЗ

8. Овој извештај содржи податоци за состојбата и прометот на побарувањата и/или обврските на резидентите настанати од работи на договорен откуп на побарувања и преземање обврски.

9. Образецот ПОЗ се пополнува на следниов начин:

- Во полето „Резидент“ се внесуваат податоци за резидентот, и тоа: називот на правното или физичкото лице, адресата, телефонскиот број и телефакс, матичниот број и секторот на резидентот согласно со шифрарникот на секторите на резиденти, што е

составен дел од Упатството за начинот и условите за поединечно известување за кредитите земени од нерезиденти.

- Во полето „*Известувач*“ се внесуваат податоци за известувачот, и тоа: називот на правното лице, адресата, телефонскиот број и телефакс, електронската адреса и матичниот број на известувачот.

- Во полето „*Место и датум*“ се внесуваат местото и датумот на изработка на известувањето.

- Во полето „*За периодот*“ се пополнува делот „*Квартал*“ со една од ознаките I, II, III, IV во зависност од тоа за кој квартал се известува, а делот „*Година*“ се пополнува со годината за која се известува.

10. Во делот А. Побарувања од нерезиденти, резидентот известува за стекнатите побарувања од нерезиденти врз основа на договорен откуп на побарувањата и преземање обврски.

11. Во делот структура на побарувањата (состојба) од образецот ПОЗ се известува за структурата на побарувањата од нерезиденти според разни карактеристики, како: сектор и држава на нерезидентот, валута и рочност на побарувањата, капитална поврзаност со нерезидентот и сл.

Во полето „*Вид договор*“ се внесува соодветната шифра за видот на договорот за кој се известува, и тоа:

- купување на побарувањето од правни односи меѓу нерезиденти, ако купувачот е резидент - шифра 12;

- преземање обврски од правни односи меѓу резиденти, ако преземачот е нерезидент - шифра 13.

Во полето „*Вид работа*“ се пишува шифрата на видот на работата од шифрарникот бр. 1 којшто е составен дел од ова упатство.

Во полето „*Сектор на нерезидент*“: се внесува шифрата на секторот на нерезидентот од шифрарникот на сектори на нерезиденти, којшто е составен дел од Упатството за начинот и условите за поединечно известување за кредитите земени од нерезиденти.

Во полето „*Капитална поврзаност*“ се внесува соодветната шифра:

- 1 - кога нерезидентот учествува со повеќе од 50% во капиталот на резидентот;

- 2 - кога нерезидентот учествува со повеќе од 10% во капиталот на резидентот;

- 3 - кога резидентот учествува со повеќе од 50% во капиталот на нерезидентот;

- 4 - кога резидентот учествува со повеќе од 10% во капиталот на нерезидентот;

- 5 - кога нерезидентот и резидентот се дел од иста групација на директниот инвеститор;

- 6 - кога резидентот и нерезидентот се дел од иста групација на директно инвестираниот субјект.

Во полето „*Држава*“ се внесува шифрата на државата во која е седиштето на нерезидентот од шифрарникот на земји и меѓународни организации, којшто е составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство.

Во полето „*Рочност*“ се внесува:

- К=краткорочни (доколку побарувањата се со оригинален рок на достасување пократок од една година или една година) или

- Д=долгорочни (доколку побарувањата се со оригинален рок на достасување над една година).

Во полето „Валута“ се внесува шифрата на валутата од шифрарникот на валути којшто е составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство.

Во полето „Состојба на крајот на кварталот (во денари)“ се внесува износот на побарувањата изразени во денари според соодветните критериуми на крајот на извештајниот квартал.

12. Во делот состојби и трансакции (во денари) од образецот ПОЗ во колоната „Почетна состојба“ се внесува почетната состојба којашто секогаш има позитивна вредност и претставува крајна состојба на побарувањата од претходниот квартал.

Во колоната „Зголемување“ се внесува вредноста на новонастанатите побарувања во кварталот за кој се известува.

Во колоната „Намалување“ се внесува вредноста на наплатените побарувања во кварталот за кој се известува.

Во колоната „Останати промени“ се внесуваат износот на промените коишто се однесуваат на прекласификација на побарувањата во други финансиски инструменти (сопственички удели, должнички хартии од вредност), отписот, капитализацијата на каматата, простувањето побарување.

Во колоната „Крајна состојба“ се внесува состојбата на побарувањата на последниот ден од кварталот за кој се известува.

13. Во делот Б. Обврски кон нерезиденти, резидентот известува за стекнатите обврски кон нерезиденти врз основа на договорен откуп на побарувањата и преземање обврски.

14. Во делот структура на обврските (состојба) од образецот ПОЗ се известува за структурата на обврските кон нерезидентите според разни карактеристики, како: секторот и државата на нерезидентот, валутата и рочноста на обврските, капиталната поврзаност со нерезидентот и сл.

Во полето „Вид договор“ се внесува шифрата за видот на договорот за кој се известува:

- купување на побарувањето од правни односи меѓу резиденти, ако купувачот е нерезидент - шифра 11;

- преземање обврски од правни односи меѓу нерезидентни, ако преземаачот е резидент - шифра 14.

Во полето „Вид работа“ се пишува шифрата на видот на работата од шифрарникот бр. 1 којшто е составен дел од ова упатство.

Во полето „Сектор на нерезидентот“ се внесува шифрата на секторот на нерезидентот од шифрарникот на секторите на нерезиденти, што е составен дел од Упатството за начинот и условите за поединечно известување за кредитите земени од нерезиденти

Во полето „Капитална поврзаност“ се внесува соодветна шифра:

- 1 - кога нерезидентот учествува со повеќе од 50% во капиталот на резидентот;
- 2 - кога нерезидентот учествува со повеќе од 10% во капиталот на резидентот;
- 3 - кога резидентот учествува со повеќе од 50% во капиталот на нерезидентот;
- 4 - кога резидентот учествува со повеќе од 10% во капиталот на нерезидентот;

- 5 - кога нерезидентот и резидентот се дел од иста групација на директниот инвеститор;

- 6 - кога резидентот и нерезидентот се дел од иста групација на директно инвестираниот субјект.

Во полето „*Држава*“ се внесува шифрата на државата во која е седиштето на нерезидентот од шифрарникот на земји и меѓународни организации што е составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство.

Во полето „*Рочност*“ се внесува:

- К=краткорочни (доколку обврските се со оригинален рок на достасување пократок од една година или една година) или

- Д=долгорочни (доколку обврските се со оригинален рок на достасување над една година).

Во полето „*Валута*“ се внесува шифрата на валутата од шифрарникот на валути којшто е составен дел на Упатството за начинот на вршење на платниот промет со странство.

Во полето „*Состојба на крајот на кварталот (во денари)*“ се внесува износот на обврските изразени во денари според соодветните критериуми на крајот на извештајниот квартал.

15. Во делот состојби и трансакции (во денари) од образецот ПОЗ во колоната „*Почетна состојба*“ се внесува почетната состојба којашто секогаш има позитивна вредност и претставува крајна состојба на обврските од претходниот квартал.

Во колоната „*Зголемување*“ се внесува вредноста на новонастанатите обврски во кварталот за кој се известува.

Во колоната „*Намалување*“ се внесува вредноста на платените обврски во кварталот за кој се известува.

Во колоната „*Останати промени*“ се внесуваат промените коишто се однесуваат на прекласификацијата на обврските во други финансиски инструменти (сопственички удели, должнички хартии од вредност), отписот, капитализацијата на каматата, простувањето долг.

Во колоната „*Крајна состојба*“ се внесува состојбата на обврските на последниот ден од кварталот за кој се известува.

Во полето „*Напомена*“ известувачот внесува дополнителни информации за кои смета дека треба да ѝ бидат ставени на увид на Народната банка.

Образецот се заверува со потпис на овластеното лице на известувачот.

16. Народната банка и известувачот се договараат за начинот на доставување на збирните извештаи на обрасците Г-1 и ПОЗ, што може да биде во електронска или во печатена форма. Доколку се известува во печатена форма, извештајот се изготвува во 2 примерока, од кои 1 примерок се доставува до Народната банка, а другиот го задржува известувачот.

IV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

17. Со стапувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за начинот и условите за збирно известување за склучените кредитни работи на

резиденти со нерезиденти („Службен весник на Република Македонија“ бр. 162/10 и 97/14).

18. Ова упатство влегува во сила на денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

У бр. 37632
26 ноември 2015 година
Скопје

Гувернер
Димитар Богов

Прилог-шифрарници

1. Вид на работа

Шифра	Сектор
1	Комерцијални работи
2	Работи на финансирање
10	Останати

Прилог-образци

Образец Г-1 Страна од ___ до ___

ИЗВЕШТАЈ за издадено емство, гаранција, хипотека, залог на движнини и други облици на обезбедување издадено на нерезидент Во денари на ден година			
Опис	Налогодавец на гаранцијата е резидент	Налогодавец на гаранцијата е нерезидент	ВКУПНО
	1	2	3=1+2
1. Состојба на издадените гаранции според валутата			
1.1.			
1.2.			
1.3.			
1.4.			
Вкупно:			
2. Состојба на издадените гаранции според земјата на нерезидентот			
2.1.			
2.2.			
2.3.			
2.4.			
Вкупно:			
3. Состојба на издадените гаранции според видот на работата			
3.1. Комерцијални кредити			
3.2. Финансиски кредити			
3.3. Учество на лицитација			
3.4. Враќање аванс			
3.5. Добро извршување работа			
3.6. Плаќање извршен дел			
3.7. Консигнациски гаранции			
3.8. За плаќање наем и лизинг			
3.9. Гаранции дадени на дел од банки во државата			
3.10. Останати			
Вкупно:			
4. Состојба на издадените гаранции според рокот на траење			
4.1. Краткорочни			
4.2. Долгорочни			
Вкупно:			
5. Промет во месецот			
5.1. Издадени нови гаранции			
5.2. Платени гаранции			
5.3. Згаснати гаранции			
6. Гарант (издавач на гаранцијата):			
Назив и сед иште	Матичен број	<input type="text"/>	Од говорно лице
Место и датум	(Име и презиме, број на телефон и факс)		
Потпис на одговорното лице			
7. Известувач:			
Назив и сед иште	Матичен број	<input type="text"/>	Од говорно лице
Место и датум	(Име и презиме, број на телефон и факс)		
Потпис на одговорното лице			

Образец НБРМ

Податоците од овој образец се користат за статистички цели.

